

Pohjois-Savon hyvinvointialue

15.12.2021

**Hyvinvointialue-
neuvottelut**

Osallistujien esittäytyminen

STM

Kari Hakari, osastopäällikkö

Veli-Mikko Niemi, osastopäällikkö

Salme Kallinen, neuvotteleva virkamies

Markku Heinäsenaho, tietohallintopäällikkö

VM

Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies

Päivi Nerg, alivaltiosihteeri

SM

Pasi Ryytänen, yksikön johtaja

Tiina Snellman, neuvotteleva virkamies

THL

Nina Knape, tiimipäällikkö, arviointipäällikkö

Hyvinvointialueen edustajat

Jari Saarinen, apulaiskaupunginjohtaja, VATEn pj ja muutosjohtaja

Leila Pekkanen, toimitusjohtaja, VATEn esittelijä ja muutosjohtaja

Jan Tollet, sairaanhoitopiirin johtaja

Jukka Koponen, pelastusjohtaja, muutosjohtaja

Antti Hedman, johtajaylilääkäri, muutosjohtaja

Eija Peltonen, johtava hoitaja, vastuvalmistelija

Tuomo Pekkarinen, tietohallintojohtaja, muutosjohtaja

Kari Janhonen, talousjohtaja, vastuvalmistelija

Janne Niemeläinen, hallinto- ja henkilöstöjohtaja, muutosjohtaja

Mikko Korhonen, kuntoutusjohtaja, muutosjohtaja

Tarja Miettinen, hallintojohtaja, hankehallinnoija

Neuvottelujen tarkoitus (sote-järjestämislaki 24 §, pela-järjestämislaki 10§)

- Neuvottelujen tarkoituksena on yhteisen tilannekuvan tarkastelu ja hyvinvointialueen järjestämistehtävän strategisen tason ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet huomioiden sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön edistäminen.
- Neuvotteluissa seurataan ja arvioidaan hyvinvointialueen järjestämisvastuun toteutumista. Niissä käsitellään hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon/ pelastustoimen järjestämisen tavoitteita sekä niitä tukevia toimenpiteitä.
- STM, SM ja VM voivat tarvittaessa antaa hyvinvointialueelle järjestämistä koskevia toimenpidesuosituksia.

Hyvinvointialueneuvottelut 2021-22, Pohjois-Savo

1. Avaus

- Tavoitteiden, asialistan ja osallistujien toteaminen (20 min), pj
- Alueellinen puheenvuoro (10 min), alue

2. Alueen valmistelun ja toimeenpanon tilanne hallinnon, soten ja pelastustoimen näkökulmasta

- Toimeenpanon tilannekuvan mukaisesti, **nostot huolenaiheista** (40 min), pj ja STM
- Alueen kustannuskehitys ja investoinnit (myös siirtymävaiheessa), pj ja VM (30 min)
- Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen, pj ja STM (15 min)

3. Erilliset osat (1 h)

Sote:

- Palvelut keskittyen valittuihin haasteisiin/painopisteisiin THL:n asiantuntija-arvion perusteella (välivuosi)
- Palveluiden yhtenäistäminen
- Digitaalisten palveluiden kehittäminen
- Mahdolliset jatkotoimet ja seuranta

Pela:

- Palvelutason arvioinnista alueen sekä AVI:n arvioinnin perusteella
- Palvelutasovajeet sekä niiden täyttäminen
- Mahdolliset jatkotoimet ja seuranta

Katsaus Pohjois-Savon valmisteluun

Leila Pekkanen

Toimeenpanon valmistelusta:

- **Johtaminen ja osaaminen:**

- Uuden organisointi etenee: Johtamisfoorumit (n80), osallistava kysely (684 / 270), poliittiset iltamat, iterointi johtoryhmässä ja poliittisten piirien edustajien kanssa sekä YAMK tutkijan tutkimuksellinen tuki.
- JATKOT: Kevät 2022 osallistava henkilöstökysely ja johtamiskäsikirja
- Mallinnuksia uudesta konsernihallinnosta tehty
- Ketteryys, uudistuminen ja poliittinen tahto ei aivan kohtaa.

- **Hallinto, talous, HR ja tukipalvelut:**

- Sopimusten ja omaisuuden siirron tiedonkeruu, siirrettävien sopimusten tallennukset, kiinteistö- ja omaisuuskartoitukset sekä henkilöstösiirron valmistelu vireillä.
- Talouden ja HRn tiedolla johtamisen valmistelut etupainotteisesti
- Tukipalvelut askarruttaa: vireillä oleva lausuntokierros sotkee käynnissä ollutta valmistelua.

Katsaus valmisteluun (jatkuu)

Palvelut:

- ICT-rahoituksen riittämättömyys estää integraation ja asiakkaan sujuvien prosessien kehittämisen toteuttamisen palveluita uudelleen organisoitaessa. Tulee vain hallinnollinen uudistus.
- Rekistereiden yhteiskäyttö – millä aikataululla etenemässä?
- RESURSSIRISKI: Palvelutuotantoa on haastanut osaavan henkilöstön saatavuus ja koronatilanne. Myös koronasta kertyy hoitovelkaa.
- VALMISTELUNRISKI: Toimintoja joudutaan sulkemaan koronan takia, mistä johtuen valmisteluun ei voi suunnata henkilöstöä.
- Pelastustoimessa on uusittavana kahdeksan pelastusasemaa sisäilma- ja toimintavalmiusaikaongelmien johdosta. Uusien toimitilojen vuokrat ovat huomattavasti vanhoja korkeammat.
- Kustannustehokas varallaolo on tulkittu eri oikeusasteissa työajaksi. Varallaolon kompensoimiseksi on linjattu seitsemän pelastusaseman muuttaminen 24/7 -välittömään lähtövalmiuteen. Muutos vaatii 57 lisäpelastajan rekrytoinnin.

ICT-valmistelu:

- Digitaalinen kehittäminen on kansallisissa tavoitteissa mutta rahoitus on pirstaleinen (useat hankkeet).
  - Useasta eri kanavasta haettavat rahoitukset (Tulevaisuuden sote-keskus, rakenneuudistus, ICT-ennakko ja ICT-muutosrahoitus, mahdollisesti RRF vievät resursseja toiminnan kehittämisestä hankehallintoon.
- RISKI SUJUVA SIIRTYMINEN HVAlle asiakastiedon hallinnassa
  - Konsolidoinnit, joilla varmistetaan hyvinvointialueen käynnistyminen ja asiakastiedon hallinta ei toteudu ICT-muutosrahoituksen riittämättömyyden takia.
  - ICT-kehittämisrahoitusta vain välttämättömiin kehittämistehtäviin. ICT-konsolidaatioon panostaminen on välttämätön tavoiteltavien integroitujen asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseksi (epäsuhta kansallisissa digitalisaatiotavoitteissa ja päätöksissä rahoittaa digitalisaation kehittämistyötä)

Tietotarpeiden tunnistaminen ja raportointi

- Alueellisia tietotarpeita on tunnistettu ja näiden tuottaminen priorisoidaan.
  - Kustannusten näkökulmasta konsolidaatio ei onnistu, tämä on todella vaikeaa. Integraatiot eri tietojärjestelmiin tulee luoda. Tähän työhön tarvitaan tietoallasta, - varastoa ja –alustaa.
  - Kirjaamisen laadun ja sisällön laaja-alainen kehittäminen. Kirjaamisen puutteet on osittain todennettu.
- Lainsäädännön mukaisesti työistetään vähimmäistietosisältöä sitä mukaan, kun sen asiasisällön osa-alueista on valmistunut käyttötapaukset.(Virta hankkeen ohjaus ja tekninen osuus)
  - Pyritään tiedonkeruuprosessin automatisointiin ja käyttäjää tukevaan rakenteelliseen kirjaamiseen (asiakas- ja potilastietojärjestelmät, tietoallas ja – varastot, sekä-alusta)
  - Päätöksenteossa tavoitellaan määritellyistä sisällöistä helppoa ja nopeaa tiedon saatavuutta, käyttöä ja visualisointia.

Leila Pekkanen: Rahoitus ja siitä havaitut riskit

Valmisteluajainen rahoitus riittämätön

Valmisteluresurssit ovat puutteellisia ja toimenpiteet eivät valmistu määräajassa.

Kuntien sitoutuminen

ICT – rahoitus, hakemuksessa arvioitu alueemme realistinen tarve

Järjestelmäympäristö jää hajanaiseksi
Johtamisen ja palvelutoiminnan ydinjärjestelmien toimimattomuus aiheuttaa tehottomuutta ja lisäkustannuksia

Hyvinvointialueen toiminnan ja investointien rahoitus

Hyvinvointialueen rahoitus alhaisin suhteessa muihin YO-sairaala-alueisiin.

Investointeihin ei käytännössä ole mahdollisuuksia.

Jos/kun kustannustason nousu on yli 2 %, johtaa se merkittäviin sopeutustarpeisiin

Rahoituskriteereissä huomioitava yliopistosairaalan laajemmat tehtävät ja kulurakenne

TKIO- ja kehitystoiminta sekä yliopistosairaalan palvelut vaarantuvat rahoituksen vähentyessä

Erillisrahoitus?

Ris
kit

AVAINHENKILÖRISKI

Kansalliset tavoitteet integraatiosta ja digitalisaatiosta ei toteudu.

Arviointimenettelyyn joutumisen riski

Yliopistollisuuden menettämisen riski

Alueellisen toimeenpanon tiekartan mukainen eteneminen 11/21

Tarkasteltavana tehtävät Q4/2021 asti

	Hallinto, talous ja tukipalvelut	Johtaminen ja osaaminen	Palveluiden järjestäminen	Yhdyspinnat	ICT
Tehtävien lkm yht.	69	30	17	20	55
Etelä-Karjala	99 %	100 %	100 %	100 %	91 %
Etelä-Pohjanmaa	96 %	100 %	76 %	70 %	98 %
Etelä-Savo	84 %	87 %	94 %	80 %	89 %
Helsinki	78 %	93 %	88 %	100 %	71 %
HUS	52 %	30 %	40 %	-	100 %
Itä-Uusimaa	78 %	90 %	82 %	100 %	36 %
Kainuu	62 %	60 %	47 %	75 %	76 %
Kanta-Häme	94 %	30 %	100 %	35 %	65 %
Keski-Pohjanmaa	100 %	100 %	100 %	100 %	91 %
Keski-Suomi	90 %	93 %	82 %	100 %	100 %
Keski-Uusimaa	100 %	100 %	100 %	100 %	71 %
Kymenlaakso	93 %	97 %	100 %	90 %	100 %
Lappi	67 %	83 %	47 %	95 %	73 %
Länsi-Uusimaa	65 %	73 %	41 %	40 %	38 %
Pirkanmaa	91 %	97 %	88 %	65 %	91 %
Pohjanmaa	100 %	97 %	76 %	70 %	78 %
Pohjois-Karjala	99 %	97 %	100 %	100 %	84 %
Pohjois-Pohjanmaa	55 %	77 %	82 %	100 %	89 %
Pohjois-Savo	78 %	60 %	82 %	100 %	84 %
Päijät-Häme	80 %	80 %	88 %	100 %	67 %
Satakunta	78 %	90 %	47 %	60 %	40 %
Vantaa-Kerava	58 %	70 %	59 %	60 %	25 %
Varsinais-Suomi	67 %	77 %	29 %	40 %	35 %

Alle 25% tehtävistä käynnissä / valmiita

25-49% tehtävistä käynnissä / valmiita

50-75% tehtävistä käynnissä / valmiita

Yli 75% tehtävistä käynnissä / valmiita

invoitiaaluevottelut

Alueellisen toimeenpanon valmiusaste 11/21

	Hallinto, talous ja tukipalvelut		Johtaminen ja osaaminen		Palveluiden järjestäminen		Yhdyspinnat		ICT	
	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis
Etelä-Karjala	83 %	14 %	97 %	3 %	75 %	22 %	41 %	59 %	77 %	14 %
Etelä-Pohjanmaa	76 %	19 %	79 %	8 %	83 %	0 %	82 %	2 %	92 %	6 %
Etelä-Savo	53 %	20 %	69 %	0 %	93 %	0 %	47 %	2 %	73 %	7 %
Helsinki	59 %	13 %	80 %	14 %	58 %	17 %	90 %	10 %	70 %	0 %
HUS	39 %	12 %	21 %	3 %	26 %	0 %	-	-	69 %	31 %
Itä-Uusimaa	52 %	16 %	79 %	5 %	81 %	8 %	39 %	0 %	22 %	5 %
Kainuu	45 %	13 %	59 %	0 %	58 %	3 %	57 %	16 %	59 %	17 %
Kanta-Häme	71 %	19 %	26 %	0 %	78 %	6 %	29 %	4 %	52 %	6 %
Keski-Pohjanmaa	85 %	15 %	87 %	13 %	47 %	53 %	61 %	39 %	83 %	3 %
Keski-Suomi	63 %	13 %	84 %	5 %	86 %	0 %	86 %	4 %	95 %	2 %
Keski-Uusimaa	92 %	7 %	92 %	8 %	72 %	28 %	41 %	59 %	60 %	13 %
Kymenlaakso	86 %	9 %	77 %	5 %	89 %	0 %	73 %	0 %	72 %	27 %
Lappi	49 %	10 %	74 %	0 %	50 %	6 %	61 %	4 %	66 %	2 %
Länsi-Uusimaa	41 %	13 %	72 %	0 %	31 %	3 %	33 %	0 %	27 %	1 %
Pirkanmaa	66 %	20 %	90 %	3 %	75 %	6 %	75 %	6 %	77 %	3 %
Pohjanmaa	80 %	20 %	79 %	10 %	68 %	13 %	51 %	10 %	77 %	3 %
Pohjois-Karjala	65 %	26 %	85 %	0 %	72 %	25 %	63 %	20 %	55 %	12 %
Pohjois-Pohjanmaa	33 %	14 %	62 %	8 %	75 %	0 %	96 %	4 %	81 %	6 %
Pohjois-Savo	59 %	13 %	46 %	0 %	64 %	0 %	82 %	2 %	77 %	5 %
Päijät-Häme	58 %	17 %	72 %	3 %	75 %	6 %	86 %	10 %	62 %	1 %
Satakunta	53 %	15 %	77 %	0 %	61 %	0 %	55 %	0 %	30 %	2 %
Vantaa-Kerava	37 %	9 %	69 %	0 %	53 %	0 %	76 %	0 %	19 %	1 %
Varsinais-Suomi	40 %	14 %	62 %	3 %	39 %	0 %	31 %	0 %	21 %	2 %

● Alle 25% tehtävistä käynnissä / valmiita

● 25-49% tehtävistä käynnissä / valmiita

● 50-75% tehtävistä käynnissä / valmiita

● Yli 75% tehtävistä käynnissä / valmiita

Pohjois-Savo

Marraskuun 2021 tilannekuva

Hallinto, talous ja tukipalvelut		Johtaminen ja osaaminen		Palveluiden järjestäminen		Yhdyspinnat		ICT	
Tehtäväkokoisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)	Tehtäväkokoisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)	Tehtäväkokoisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)	Tehtäväkokoisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)	Tehtäväkokoisuus	Tehtävät Q4/2021 asti käynnissä tai valmiita (tehtävien lkm yht.)
A. Hallinnon rakenteet, toiminnan järjestäminen ja demokratia	59% (17)	A. Kyvykkyydet	60% (5)	A. Väestön palvelutarve	100% (2)	A. Järjestäminen, tuotannon ohjaus ja hallintorakenteet	100% (5)	A. Hallinnolliset tehtävät	100% (8)
B. Konsernitalous	85% (13)	B. Johtamisrakenteet ja johtamisen välineet	57% (7)	B. Toimintaympäristö ja sen turvallisuus	-	B. Johtaminen ja verkostotyö	100% (1)	B. Toimialariippumattomat järjestelmät	80% (15)
C. Henkilöstön asiatt. siirrot	90% (10)	C. Palvelutuotannon organisointi ja johtaminen	50% (2)	C. Järjestämisen reunaehdot	0% (3)	C. Kyvykkyydet ja resursointi	100% (7)	C. Toimialasidonnaiset järjestelmät	90% (10)
D. Sopimukset	78% (9)	D. Tiedolla johtaminen ja tietopohjat	88% (8)	D. Järjestettävät palvelut ja palveluiden yhdenmukaistaminen	100% (3)	D. Henkilöstö ja sidosryhmäosallisuus	100% (2)	D. ICT-infra	91% (11)
E. Hallinnolliset tukipalvelut	100% (2)	E. Viestintä, osallisuus ja demokratia	38% (8)	E. Hankinnat	100% (9)	E. Tiedolla johtaminen ja tietojärjestelmät	100% (5)	E. ICT-infran järjestelmät	64% (11)
F. Omaisuus ja toimitilat	63% (8)			F. Tuotannon ohjaus	-				
G. Asianhallinta	100% (3)			G. Integraatio, koordinaatio ja yhteistyö	-				
H. Tietohallinnon organisointi	100% (7)								

Alle 25% tehtävistä käynnissä / valmiita

25-49% tehtävistä käynnissä / valmiita

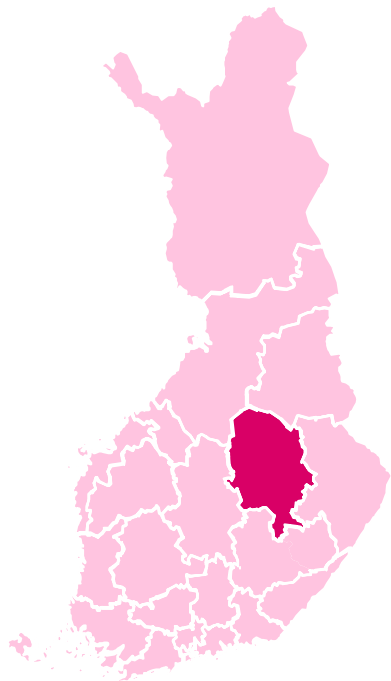
50-75% tehtävistä käynnissä / valmiita

Yli 75% tehtävistä käynnissä / valmiita

**Hyvinvointialue-
neuvottelut**

Pohjois-Savo

Marraskuun 2021 tilannekuva

Alueen toimeenpanon tilanne:

- Alueen toimeenpano etenee suunnitellusti ja aikataulun mukaisesti
- Sopimusten, henkilöstön, omaisuuden ja tilojen siirtoihin liittyvät valmistelut ovat käynnissä, näiden osalta alueella ei ole havaittu tällä hetkellä merkittäviä riskejä. Myös tukipalveluiden osalta toimeenpano on hyvässä vauhdissa
- Pelastustoimen valmistelu etenee alueella hyvin. Myös varautumiseen liittyvissä asioissa ja ensihoidossa tehdään hyvää yhteistyötä.
- Johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen valmistelu ovat tällä hetkellä keskeisiä toimeenpanon valmistelussa.

Alueellisen toimeenpanon tiekartan mukainen eteneminen 11/21

Hallinto, talous ja tukipalvelut	Johtaminen ja osaaminen	Palveluiden järjestäminen	Yhdyspinnat	ICT
78 %	60 %	82 %	100 %	84 %

Alle 25% tehtävistä käynnissä / valmiita

25-49% tehtävistä käynnissä / valmiita

50-75% tehtävistä käynnissä / valmiita

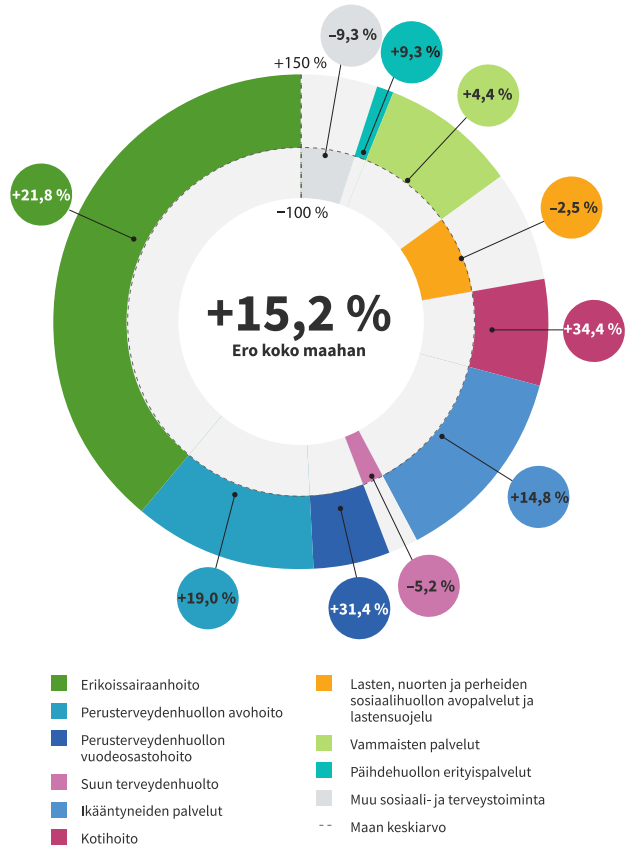

Yli 75% tehtävistä käynnissä / valmiita

ilue-

neuvottelut

Sote-kustannukset (I)

- Sote-nettokäyttökustannukset olivat v.2020 yhteensä 1 036,4 milj.euroa, joista suurin osuus muodostui erikoissairaanhoidosta (39 %).
- Asukaskohtaiset erikoissairaanhoidon ja kotihoidon kustannukset ovat maan korkeimpien joukossa
- Vuodesta 2016 kustannukset ovat kasvaneet asukasta kohti reaalisesti 7,9 % (koko maa 6,9 %)
- Lasten, nuorten ja perheiden sosiaalihuollon avopalvelujen ja lastensuojelun kustannukset ovat kasvaneet 29 % suhteutettuna alle 18-vuotiaisiin
- Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan kustannukset ovat kasvaneet 17 % suhteutettuna 75 vuotta täyttäneisiin
- Kustannukset ovat pienentyneet suhteellisesti eniten ikääntyneiden ja vammaisten laitoshoidossa

Sote-kustannukset (II)

- Alueen asukkaiden somaattisen erikoissairaanhoidon tarvevakioitu käyttö oli v. 2020 noin prosentin maan keskiarvoa pienempi ja kustannukset vastaavasti noin prosentin suuremmat → tuottavuus oli lähes maan keskitasoa
- Väestön ikärakenteen muutoksiin pohjautuvien ennustelaskelmien mukaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden kustannusten arvioidaan kasvavan vuosina 2020–2030 keskimäärin 0,9 prosenttia vuodessa (koko maa 1,4 %)

Keskusteluun: Miten alueella valmistaudutaan ennusteen mukaiseen kasvuun?

Pelastustoimen kustannusten kehitys kansallisesti 2015–2020

- Tehtäväkokonaisuus pelastustoimi sisältää pelastustoiminnan, turvallisuuspalveluiden ja tukipalveluiden kustannukset.
- Pelastustoimen käyttötalouskulujen reaalinen kasvu on ollut lineaarista. Käyttötalouskulujen reaalinen kasvu oli vuosien 2015 ja 2020 välillä on ollut lähes 28 milj. €.
- Suurinta kasvu on ollut vuokratuloissa (13 milj. €) ja henkilöstökuluissa (7 milj. €).
- Vuosien 2015–2020 käyttötalous-kulujen reaalinen kasvu on ollut keskimäärin 1,3 % vuodessa.
- Pelastustoimen käyttötalouskulujen reaalinen vuosimuutos on ollut kuntien peruspalveluiden hintaindeksin vuosimuutosta suurempaa.

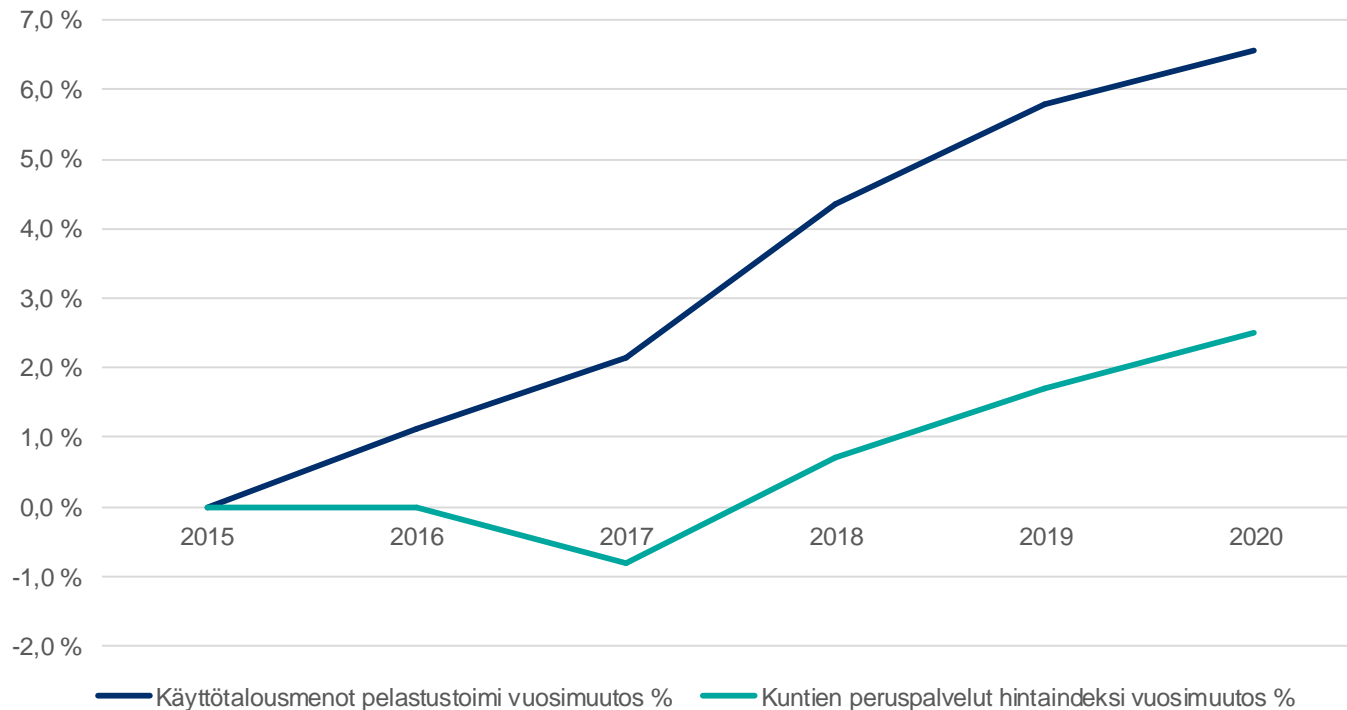
Käyttötalouskulut 2015–2020: pelastustoiminta, turvallisuuspalvelut, tukipalvelut (pl. ensivaste ja ensihoito)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos 1000 € 2015–2020
Henkilöstökulut yhteensä (1000 e)	262520	262564	258213	262911	266290	269347	6827
Palvelujen ostot yhteensä (1000 e)	47621	50400	49613	52433	53421	53005	5384
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (1000 e)	24386	25874	27095	28084	28254	27392	3006
Avustukset (1000 e)	1863	2021	2508	2887	2751	2688	825
Muut kulut (1000 e)	962	1186	4781	925	1496	1436	474
Vuokratkulut yhteensä (1000 e)	56629	57561	60824	67445	66782	69478	12849
Poistot ja arvonalentumiset (1000 e)	18328	17296	18201	15827	17709	16768	-1560
Käyttötalousmenot yhteensä (1000 e)	412309	416902	421234	430511	436702	440114	27805

Reaaliset kulut, Kuntien peruspalveluiden hintaindeksi, v. 2015=100.

Pelastustoimen kustannuskehitys 2015–2020

Vuosimuutokset 2015–2020

Investoinnit

- Vuosina 2016–2021 Pohjois-Savon alueelle on myönnetty yhteensä yli 285 miljoonan euron suuruiset poikkeusluvut rakennushankkeisiin
- Kuopion yliopistollisen sairaalan Uusi sydän -hankkeelle on myönnetty poikkeuslupia yhteensä 154 milj. euroa. Lisäksi Psykiatriatalo-hankkeelle myönnettiin 42 milj. euron poikkeuslupa v. 2021.
- Sairaanhoidopiirin investointimenot olivat v. 2020 41,5 milj. euroa, josta rakennusinvestoinnit olivat 23,3 milj. euroa
- Sairaanhoidopiirin investointimenot rahoitettiin ottamalla lisää pitkäaikaista lainaa 40 milj. euroa. Yhtymävaltuustossa on päätetty myös 10 milj. euron lisäkannosta kunnilta v.2020 alijäämien kattamiseksi.
- Ylä-Savon sote-kuntayhtymälle on myönnetty 23,1 milj. euron suuruinen poikkeuslupa uudisrakennuksiin ja peruskorjaukseen sekä Koljonvirran psykiatrisen sairaalan toimintojen muokkaukseen.
- Varkauden kaupungille on myönnetty v.2017 TerveysKampus-uudisrakennusta varten 36,6 milj. euron lupa.
- **Keskusteluun: Investointisuunnitelma ja lainanottovaltuus**

Tulevasta rahoituksesta

Keskusteluun: vuoden 2023 talousarvion valmistelu – miten alueella valmistaudutaan tulevaan rahoitusjärjestelmään?

- soten ja pelan osalta
- ennusteen mukainen kustannusten kasvu
- Investoinnit
- rahoituslaskelmat

Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen

- Hyvinvointialueen tietojohdantamista kehitetään alueellisen tietohallinnon neuvottelukunnan kautta. Useita eri työryhmiä (mm. tiedolla johtamisen alueellinen työryhmä ja Kanta-työryhmä).
  - Tietojohdantamisen tavoitteet kytetään osaksi tulevaa hyvinvointialueen strategiaa.
  - Tavoitteena on yhtenäinen tiedolla johtamisen malli. Tärkeimmät kehityskohteet ovat tiedon hankinta ja tiedon organisointi.
- Käytössä useita sote-asiakas- ja potilastietojärjestelmiä (25 erillistä), mutta avustushakemuksen perusteella järjestelmiä on yhtenäistetty
  - Strategisena tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa aluetasoinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä.
  - Pohjois-Savo on mukana valtakunnallisessa UNA-yhteistyössä asiakas- ja potilastietojärjestelmien kehittämisessä
- **Sote ICT-muutoksen keskeisiä riskejä:** henkilöstön kuormittuminen, väliaikaisten järjestelmien tietoturva, sopimuskokonaisuuden kompleksisuus, mahdolliset kilpailutustarpeet ja resurssien riittävyys sekä alueella että kumppaneilla.

Hyvinvointialueiden sote-tiedonhallinnan tavoitteet

1. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtymisen yhteydessä hyvinvointialue kiinnittää erityistä huomiota kriittisten palveluiden jatkuvuuteen ja digitaaliseen turvallisuuteen. Tämä sisältää myös ulkoisten toimittajien ja toimitusketjujen hallinnan.

2. Osana perustamista hyvinvointialueelle syntyy riskienhallintasuunnitelma, jossa kuvataan rakenteet ja toimenpiteet riittävän digitaalisen turvallisuuden saavuttamiseksi.

Näitä tehtäviä voidaan toteuttaa yhteistyössä YTA-alueella sekä muiden alueiden kanssa.

Pelastustoimen tiedonhallinnan kansalliset tavoitteet

- Pelastustoimen tietojenkäsittely-ympäristö tulee perustumaan hallinnon turvallisuusverkkoon
- Pelastustoimella kehitteillä kansallisia tietojärjestelmä- ja tiedonhallintakokonaisuuksia
- Pelastustoimen ICT-järjestelmien yhteentoimivuus alueen muiden ICT-järjestelmien kanssa
- Toiminnan edellyttämien turvallisuusvaateiden huomiointi

SOTE

Rinnakkaisosio

**Hyvinvointialue-
neuvottelut**

THL:n asiantuntija-arvio: yleistä

- Pohjois-Savo on maantieteellisesti laaja ja vesistöinen alue, missä väestön ennustetaan vähenevän vuoteen 2030 mennessä noin neljä prosenttia
- Sairastavuus on suurta. THL:n ikävakioimaton sairastavuusindeksi on maan korkein (136) ja työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on maan toiseksi suurin (9,7 %)
- Sote-palveluissa on hajautunut järjestämismalli. Hyvinvointialueelle siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjiä on yhteensä 18
- Entiset aluesairaalat Iisalmessa ja Varkaudessa toimivat KYS:n ohella erikoissairaanhoidon tuottavina sairaaloina, mutta päivystys- ja keskittämisasiasetukset rajaavat toimintoja
- Useista eri ammattiryhmien asiantuntijoista (mm. lääkäreistä, lähihoitajista, sairaanhoitajista ja sosiaalityöntekijöistä) pulaa

Digitaalisten palvelujen kehittäminen

- Sähköistä asiointia lisätään suunnitelmallisesti
- Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin tavoitteena on palveluiden saatavuuden, laadun ja oikea-aikaisuuden parantaminen sähköisillä asiointipalveluilla. Käytössä on OmaKYS-palvelu.
- Vastaavia hankkeita on myös perustasolla. Etäasiointi perusterveydenhuollossa lisääntynyt, jota koronapandemia vauhdittanut.
- Sosiaalitoimessa lisääntyviä etäasiointi mahdollisuuksia (mm. Kuopion kaupungin Omapalvelu)

Painopiste 1. Lastensuojelun toimivat prosessit ja monialainen yhteistyö

- Alle 18-v. lapsia, joista on tehty lastensuojeluilmoitus on maan kolmanneksi eniten. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja ja lastensuojelun avohuollon asiakkaita on keskimääräistä enemmän.
- Lastensuojelun ja perhekeskusten yhteistyötä edistetään systemaattisesti, samoin yhteistyötä muiden palvelujen kanssa
- Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen johtamassa LUMO-hankkeessa (Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti -hanke) toteutetaan Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaa. Tavoitteena on yhteistyörakenteiden ja toimintamallien luominen, jotta lastensuojelun monialaista tukea tarvitsevien asiakkaiden tarpeisiin pystytään vastaamaan mahdollisimman oikea-aikaisesti.
- Kuopion kaupunki ja KYS perustavat lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian integroidun laitoshoidon yksikön osaksi uutta Psykiatrian taloa
- Haasteena ammattilaisten saatavuus, joka vaihtelee alueen sisällä. Etäisemmissä kunnissa pätevien sosiaalityöntekijöiden saatavuusongelma on ollut pitkäaikaista

Painopiste 2. Mielen terveys- ja päihdepalvelujen saatavuus, mielen terveyden edistäminen ja ehkäisevän päihdetyön monialainen toteutus

- Palvelujen tarve on suuri: alkoholikuolleisuus on maan korkeimpia ja mielen terveyden häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuus (5,1 %) 25–64-vuotiaista on maan suurin
- V.2020 aikuisten mielen terveyden avohoitokäyntejä oli suhteellisesti maan eniten painottuen erikoissairaanhoidon, mutta keskiarvoa enemmän myös perusterveydenhuoltoon
- Alueen mukaan lasten- ja nuorisopsykiatrian palvelujen resursointi ei vastaa kasvaneeseen kysyntään
- Hoitoon pääsyssä viiveitä; erityisesti psykiatriapula vaikeuttaa palvelujen järjestämistä
- Palvelujen saatavuutta, laatua ja alueellista yhtenäisyyttä edistetään useilla toimilla ja hankkeilla; käynnistynyt mm. Hyvällä mielellä Pohjois-Savo –projekti alueen mielen terveysongelmien ja päihteiden käytön vähentämiseksi
- Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeen aikuisten mielen terveys- ja päihdepalvelujen kehittämisessä tavoitteina ovat matalan kynnyksen palvelujen ja hoidon jatkuvuuden turvaaminen sekä perustason sairaanhoitajien mielen terveysosaamisen lisääminen. Kaikkien ikäryhmien mielen terveyspalveluissa painotetaan toimijoiden yhteistyön lisäämistä ja moniammatillisuutta.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä koko hyvinvointialueen kattava organisointi

Mahdolliset jatkotoimet ja seuranta

Pelastustoimi

Rinnakkaisosio

**Hyvinvointialue-
neuvottelut**

Esityslista

- 1) Kokouksen avaus
- 2) Osallistujien toteaminen
- 3) Pelastustoimen palvelutason arviointi
  - tunnistetaan palvelutasovajeet
  - sovitaan jatkotoimista ja seurannasta
  - talouden kehitys, vuoden 2022 taloustilanne
- 4) Hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanon tilanne
- 5) Muut asiat
- 6) Kokouksen päätös

Pelastustoimen palvelutason arviointi

- Pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määritettäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa.
- Vuonna 2020 toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet eivät ole täyttyneet kaikilta osin.
- Ensimmäisen pelastusyksikön toimintavalmiusaikojen 50 % saavuttamisen vähimmäistavoitetta ei ole saavutettu neljänä peräkkäisenä vuotena v. 2017-2020 (ns. ongelmavuodet) Kuopion keskustan alueella.
- Palotarkastukset ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti.
- Pelastustoimen suunnitelmissa puutteita kansainvälisen avun vastaanottamisen osalta.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen toteutuminen v. 2020

- Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet eivät ole täyttyneet kaikilta osin
  - I-luokka: vähimmäistavoitteita ei saavutettu seitsemässä riskiruudussa
→ 37 % kaikista I luokan ruudusta, joissa ollut tehtäviä
  - II-luokka: vähimmäistavoitteita ei saavutettu 12 ruudussa
→ 10 % kaikista II luokan ruudusta, joissa ollut tehtäviä
- Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteita ei saavutettu
  - I luokka: vähimmäistavoitteita ei saavutettu yhdeksässä riskiruudussa (47 %)
  - II luokka: vähimmäistavoitteita ei saavutettu 15 riskiruudussa (10 %)
- Tavoittamispuutteiden korjaamisen toimet:
  - Kuopio paloasema, keskusta-alueen tavoittamispuutteisiin vastaaminen
  - Muiden alueiden osalta AVI valvonta-asiana vireillä

Pelastustoimen valvontatyön toteutuminen

- Palotarkastukset ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti (liite 1)
- Vuodelle 2020 suunnitelluista palotarkastuksista on toteutunut 102 %
- Palotarkastusten pöytäkirjoissa oli huomattavia puutteita; merkittävä osa ei täyttänyt pelastuslain 80.4 §:n sisältövaatimuksia
  - 31/39 tarkastetusta pöytäkirjasta oli velvoittavia johtopäätöksiä, joista korjausmääräyksiä lakiperusteineen oli 4.
  - Ainoastaan 26 %:ssa pöytäkirjoissa oli kohteen edustajan selvitys, kuuleminen todettu tehdyksi 59 %:ssa ilman selvitystä
  - Asiasta keskusteltu AVI-valvontakäynnin yhteydessä 5/2021

Pelastustoimen suunnitelmien tilanne

- Selvitys pelastustoimen suunnitelmien olemassa olosta (aluehallintovirastojen julkaisusarja 97/2020)
  - Puutteita ollut kansainvälisen avun vastaanottamiseen liittyvissä suunnitelmissa
  - Puutteet korjataan 31.5.2022 mennessä.

Pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelua koskevien suunnitelmien tilanne

- Pelastusviranomaisen huolehtinut väestönsuojelutehtävien edellyttämästä sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arvioinnista.
- Pelastusviranomaisen osin kouluttanut ja varannut henkilöstöä väestönsuojelutehtäviin. Viimeisimmät varaukset tehty v. 2017, varaukset päivitetään 2021 loppuun mennessä. Viimeisin koulutus pidetty 30.6.2021.
- Väestön siirtämiseen on varauduttu perussuunnitelmin ja toimintamallein. Evakuointisuunnitelma on päivityksessä ja valmistuu v. 2022.

Toimintaympäristön tila Pohjois-Savo

- Palvelutuotantoa haastaneet tänä vuonna henkilöstön saatavuus ja pitkät poissaolot sekä koronatilanne jo toista vuotta.
- Pelastuslaitoksella on ollut pitkään rekrytointihaasteita virkoihin, joissa työaikamuotona on yleistyöaika. Tällä hetkellä maakunnan pienimmillä pelastusasemilla on 20 vakituisesti täyttämättä olevaa palomiehen tai ylipalomiehen virkaa. Osa viroista on kokonaan täyttämättä, osissa viroissa on sopimushenkilö määräaikaisessa viransijaisuudessa.
- Kustannustehokkaasta ja pitkään käytössä olleesta varallaolojärjestelmästä joudutaan luopumaan, koska työtuomioistuimen mukaan vapaamuotoinen varallaolo rinnastetaan työajaksi. Osaltaan työajan muutoksella odotetaan olevan positiivinen vaikutus rekrytointiin.

Toimintaympäristön tila Pohjois-Savo

- Varallaolon poistumisen kompensoimiseksi 7 pelastusasemaa on tarkoitus muuttaa 24/7 välittömään lähtövalmiuteen.
- Pelastusasemien osalta on vastikään valmistunut tai menossa yhteensä 8 aseman rakennusprojektit. Kuopion ”ongelmariskiruutuja” paikataan kahdella uudella asemalla (Petonen ja Itkonniemi). Vuorela-Toivala-Sorsasalo alueen toimintavalmiusajan korjausmääräyksen vuoksi alueelta hankitaan vuokratilat.
- Uusien toimitilojen vuokrat ovat huomattavasti vanhoja korkeammat.
- Host-Nation Support-suunnitelma kansainvälisen avun vastaanottamiseen on laadittu yhteistyössä Itä-Suomen laitosten kanssa.
- TUVE-ympäristöön sijoittuvien ohjelmistojen vaatimukset aiheuttavat kustannuksia sekä asiantuntijaresurssin tarvetta.

Toimeenpanoon liittyvät ajankohtaiset

- Keskustelua hyvinvointialueuudistuksen ajankohtaisista asioista, alueen pelastustoimen nostojen mukaisesti.